

Subject card

Subject name and code	Methodology of history (seminars), PG_00168096						
Field of study	History						
Date of commencement of studies	October 2026		Academic year of realisation of subject			2026/2027	
Education level	Master's studies		Subject group			Obligatory subject group in the field of study Subject group related to scientific research in the field of study	
Mode of study	full-time studies		Mode of delivery			at the university	
Year of study	1		Language of instruction			Polish	
Semester of study	1		ECTS credits			2.0	
Learning profile	academic		Assessment form			credit	
Conducting unit	Faculty of History -> Rector						
Name and surname of lecturer (lecturers)	Subject supervisor		dr Tomasz Maćkowski				
	Teachers						
Lesson types	Lesson type	Lecture	Tutorial	Laboratory	Project	Seminar	SUM
	Number of study hours	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	E-learning hours included: 0.0						
Learning activity and number of study hours	Learning activity	Participation in didactic classes included in study plan		Participation in consultation hours		Self-study	SUM
	Number of study hours	30		2.0		20.0	52
Subject objectives	1. overview of the terminology in the methodology and theory of history2. to develop skills of critical attitude to historical sources3. developing the ability to select and properly apply research methods relating to fact-finding and fact-exploration4. development of skills of constructing a professional historical narrative						

Learning outcomes	Course outcome	Subject outcome	Method of verification
	[HISTMU2_U03] Correctly applies a variety of forms of historical writing, with particular emphasis on the ability to prepare academic texts correctly for publication, in accordance with the canons of criticism accepted in the chosen field of historical science	K2H_U03 The student is able to communicate with the community using specialized terminology characteristic for historical and social sciences.	[SU1] oral statement/conversation/discussion [SU4] test/exam - oral or written
	[HISTMU2_U01] the student has in-depth research skills in the field of historical sciences, enabling them to independently and critically solve complex and unusual research problems	The student has advanced research skills to innovatively formulate opinions and solve unusual problems	[SU1] oral statement/conversation/discussion [SU4] test/exam - oral or written
	[HISTMU2_W03] Knows in depth the terminology, theories, methodology and descriptive tools of the historical sciences and related sciences	K1H_W08 The student knows and uses specialized terminology of historical knowledge.	[SW4] test/exam - oral or written [SW1] oral statement/conversation/discussion
	[HISTMU2_U02] Consciously selects research methods and tools appropriate to the chosen field of history to solve a variety of tasks and problems	K2H_U01 The student is able to use his/her knowledge in order to solve complex and untypical problems in the field of history through the appropriate choice of research methods.	[SU1] oral statement/conversation/discussion [SU4] test/exam - oral or written
	[HISTMU2_W04] Has in-depth knowledge of the main developmental trends and major new developments in the historical sciences, with particular reference to the achievements of Polish historiography	The student has advanced knowledge of the main developmental trends and major achievements in historical knowledge.	[SW4] test/exam - oral or written [SW1] oral statement/conversation/discussion
	[HISTMU2_U06] Is able to moderate academic debate and discussion, arguing and justifying one's position, drawing on knowledge and own research experience as well as the views of representatives of different historiographical currents	K2H_U04 The student is able to take an active part in a debate during which he/she expresses, accepts and evaluates different opinions and positions, is able to discuss them using professional terminology of historical sciences	[SU1] oral statement/conversation/discussion [SU4] test/exam - oral or written
	[HISTMU2_W05] Has in-depth knowledge to critique, analyse and interpret a variety of sources used in historical research	K2H_U04: The student is able to make an advanced analysis of historiographical sources, identifying their connections with the views of the theoretical and/or political views of the author	[SW4] test/exam - oral or written [SW1] oral statement/conversation/discussion
	[HISTMU2_K02] Is prepared to recognise the importance of knowledge in solving cognitive and practical problems and to consult experts when having difficulty solving a problem independently	[HISTMU2_K02] The student is aware of the importance of science in solving cognitive problems and is able to refer to specialized opinions in argumentation	[SK1] oral statement/conversation/discussion [SK4] test/exam - oral or written
	[HISTMU2_W02] Has in-depth knowledge of the methods and problems of research in selected fields of history, such as political history, social history, economic history, cultural history, regional history, family history, gender history, etc.	K1H_W07 The student knows and understands to an advanced degree the most important theories, methods of research methods and tools of the historian's workshop	[SW4] test/exam - oral or written [SW1] oral statement/conversation/discussion

Subject contents	1. Zajęcia wprowadzające (metodologia pragmatyczna; metodologia apragmatyczna; historiozofia; współczesne nurty w teorii historii) 2. Teoria źródła historycznego. Krytyka zewnętrzna źródła (źródło historyczne; źródło a fakt historyczny; klasyfikacja źródeł wg. J. Topolskiego; klasyfikacja źródeł wg K.M. Kowalskiego, artefakty, ekofakty; nowoczesne spojrzenie na źródła wiedzy historycznej; kategorie autentyczności źródła (a. ogólna; a. właściwa; a. pragmatyczna; a. źródłoznawcza); krytyka autentyczności źródeł kultury materialnej (pierwotny i wtórny wygląd oraz kontekst funkcjonowania źródła; analiza autentyczności źródeł historycznych) 3 4. Krytyka wewnętrzna źródeł. Hermeneutyka. (deformacje przekazu źródłowego; badanie wiarygodności informatora; wiarygodność źródeł adresowanych i nieadresowanych, pośrednich i bezpośrednich; analiza źródeł historycznych pisanych i źródeł kultury materialnej) 5. Metody ustalania faktów historycznych (czy jest fakt historyczny?; wnioskowanie dedukcyjne, indukcyjne i redukcyjne w historii; metoda bezpośredniego ustalania faktów historycznych; podstawowe metody pośredniego ustalania faktów historycznych; metody ilościowe w historii, ustalanie faktów masowych; kwantyfikacja historii i statystyka historyczna) 6. Procedury wyjaśniania w historii (obiektywna a subiektywna strona procesu historycznego; model nomologiczno - dedukcyjny w wyjaśnianiu; model racjonalny (humanistyczny, motywacyjny); wyjaśnianie przez odwołanie się do teorii psychologicznych; rodzaje wyjaśnień w narracji historycznej (w. genetyczne, w. strukturalne, w. definicyjne, w. kauzalne, w. modelowe); pozytywna i negatywna weryfikacja hipotez 7. Narzędzia konstruowania narracji historycznej (narratywizm; narzędzia wiążące narrację pod względem formalnym; narzędzia wiążące narrację pod względem treściowym; rola wyobraźni w badaniach historycznych; interpretacja historyczna; idealizacja i konkretyzacja narracji) 8. Czas, periodyzacja i przestrzeń w narracji historycznej (konceptualizacja czasu; sposoby pojmowania czasu; rodzaje czasu w narracji historycznej; rola periodyzacji; czas kupca i czas mnicha; trzy miary trwania wg F. Braudela; historyzm i ahistoryzm; prezentyzm i anachronizm) 9. Mity historiograficzne i fundamentalne (przykłady mitów historiograficznych; środki mitologizacji historycznej; mity fundamentalne: postępu, ewolucji, sublimacji, koherencji, kauzalności, aktywizmu, determinizmu) 10. Historia jako narzędzie manipulacji (czy jest polityka historyczna; funkcje polityki historycznej; edukacja jako narzędzie manipulacji; historia w służbie propagandy; instrumentalizowanie pamięci - historia jako narzędzie polityki). 11. Granice naukowości w historii dyskusja nad publikacjami J. T. Grossa 12. Kolokwium 13. Czy historyk powinien oceniać swoich bohaterów? (analiza tekstów). 14. Historia w praktyce badawczej i w teorii podsumowanie zajęć		
Prerequisites and co-requisites	None		
Assessment methods and criteria	Subject passing criteria	Passing threshold	Percentage of the final grade
		51.0%	70.0%
		51.0%	30.0%
Recommended reading	Basic literature	Wprowadzenie do Metodologii historii, red. E. Domańska, J. Pomorski, Warszawa 2022 J. Topolski, Jak się pisze i rozumie historię. Tajemnice narracji historycznej, Warszawa 1996 J. Topolski, Wprowadzenie do historii, Poznań 2001 K. Zamorski, Dziwna rzeczywistość. Wprowadzenie do ontologii historii, Kraków 2008.	

	Supplementary literature	B. Literatura uzupełniająca. J. Appleby, L. Hunt, M. Jacob, Powiedzieć prawdę o historii, Poznań 2000. F. Ankersmit, Narracja, reprezentacja, doświadczenie. Studia z teorii historiografii, Kraków 2004. M. Bugajewski Maciej [red.], Czy przeszłość powinna być inna? Studia z teorii i historii historiografii, Poznań 2008. E. Carr, Historia. Czym jest, Poznań 1999. E. Domańska, Mikrohistorie: spotkania w międzyświatach, Poznań 2005. E. Domańska, Historie niekonwencjonalne. Refleksja o przeszłości w nowej humanistyce, Poznań 2006. E. Domańska, Pamięć, etyka i historia. Angloamerykańska teoria historiografii lat dziewięćdziesiątych, Poznań 2002. E. Domańska [red.], Teoria wiedzy o przeszłości na tle współczesnej humanistyki, Poznań 2010. E. Domańska, Historia egzystencjalna, Warszawa 2012. E. Domańska, Nekros. prowadzenie do ontologii martwego ciała, Warszawa 2017. J. Kowalewski [red.] Rzeczy i ludzie. Humanistyka wobec materialności, Olsztyn 2008. D. LaCapra, Historia w okresie przejściowym. Doświadczenie, tożsamość, teoria krytyczna, Kraków 2009. W. M. Nowak, Robina G. Collingwooda filozofia historii, Lublin 2002. J. Ostoja-Zagórski, Gra i konieczność. Zbiór rozpraw z filozofii i historii historiografii, Bydgoszcz 2005. T. Pawelec [red.], Psyche i Klio. Historia w oczach psychohistoryków, Lublin 2002. T. Pawelec, Dzieje i nieświadomość. Założenia teoretyczne i praktyka badawcza psychohistorii, Katowice 2004. K. Polasik, Antropologiczny rekonesans historyka. Szkice o antropologii historycznej, Bydgoszcz 2007. K. Pomian, Przeszłość jako przedmiot wiedzy, Warszawa 2010. J. Pomorski, Historyk i metodologia, Lublin 1991 J. Pomorski, Paradygmat "New Economic History". Droga do "Nobla", Lublin 1995. J. Pomorski [red.], Metodologiczne problemy narracji historycznej, Lublin 1990. J. Pomorski [red.], Światopoglądy historiograficzne, Lublin 2002. J. Pomorski [red.], Między modernizmem a postmodernizmem w historiografii, Res Historica 19, Lublin 2005. A. Radomski, Historiografia a kultura współczesna, Lublin 2006. P. Ricoeur, Pamięć, historia, zapomnienie, Kraków 2006. P. Ricoeur, Czas i opowieść, Kraków 2008. K. Rosner, Narracja, tożsamość i czas, Kraków 2003. B. Skarga, Granice historyczności, Warszawa 1989. M. Solarska, Historia zrewoltowana. Pisarstwo historyczne Michela Foucaulta jako diagnoza teraźniejszości i projekt przyszłości, Poznań 2006. W. Werner, Historyczność kultury. W poszukiwaniu myślowego fundamentu współczesnej historiografii, Poznań 2009. W. Wener, Wprowadzenie do historii, Warszawa 2012. H. White, Poetyka pisarstwa historycznego, Kraków 2000. H. White, Proza historyczna, Kraków 2009. P. Witek, M. Mazur, E. Solska [red.], Historia w kulturze współczesnej. Niekonwencjonalne podejścia do przeszłości, Lublin 2011. M. Woźniak, Przeszłość jako przedmiot konstrukcji. O roli wyobraźni w badaniach historycznych, Lublin 2010. W. Wrzosek, Historia kultura- metafora. Powstanie nieklasycznej historiografii, Wrocław 1995. W. Wrosek, O myśleniu historycznym, Bydgoszcz 2009. W. Wrzosek [red.], Świat historii. Prace z metodologii historii i historii historiografii dedykowane Jerzemu Topolskiemu z okazji siedemdziesięciolecia urodzin, Poznań 1998. W. Wrzosek [red.] Problemy współczesnej metodologii, Bydgoszcz 2009. G. G. Iggers, Historiografia XX wieku. Przegląd kierunków badawczych, Warszawa 2010. D. R. Kelley, Granice historii. Badanie przeszłości w XX wieku, Warszawa 2009
	eResources addresses	
Example issues/ example questions/ tasks being completed		
Work placement	Not applicable	

Document generated electronically. Does not require a seal or signature.